

Oponentský posudek diplomové práce Bc. Michaely Ševčíkové „Frankenstein: proměny fantastična a hrůzy ve filmových adaptacích a na divadle“

Téma práce bylo zvoleno velmi příhodně, odpovídá současnému zaměření na transmediální komparativní výzkum. Mýtus umělého člověka (případně homunkula) je pradávny sen evropské kultury a civilizace: od Pygmalionovy Galatey po legendu o Golemovi a – Frankensteinův slavný, v médiích tolikrát variovaný výtvar. Jeho četná pokračování a mnohé proměny by si Mary Shelleyová sotva dovedla představit, vybavíme-li dlouhou řadu produktů sci-fi, tj. roboty, androidy, kyborgy, klony, bionické lidi apod., které už prostupují naším aktuálním světem, kde se „stvoření člověka“ stává aktivním podnikem s přispěním elektroniky, informatiky, fyziky, chemie a biologie.

Práce kolegyně Ševčíkové se opírá o dvě nejznámější složky *Frankensteina*, totiž o motivy a reprezentace fantastična a hrůzy, které jsou pojímány komplementárně. Je to opodstatněný přístup, protože v ikonicko-indexiálních médiích, na něž se práce soustřeďuje, tvoří tyto složky jednak nejvíce spektakulární a vizuální elementy, jednak se nabízejí k emočně účinnému scénování. - Oproti tomu se zdá, že v adaptacích knižního příběhu je méně využívanou „položkou“ drama a tragédie jinakosti a cizosti „umělého člověka“ M. Shelleyové, anticipující mj. budoucí otázky alterity, konfrontace téhož a jiného.

Podrobnému rozboru, proměnám frankensteinovského mýtu a klasifikaci jeho ústřední tematiky předcházejí teoretické definice nebo historické charakteristiky fantastična a hrůzy ve stopách známých, již klasických prací (Todorov, Carrol, Trillová aj.). Je třeba ocenit i snahu zapojit do výkladu romantické faktury Frankensteina estetiku vznešena. Tady se ovšem nabízela možnost využít nejenom pro ni fundamentálních paradoxů a kontradikcí (úklady vzbuzující hrůzu i obdiv, vymykající se uvažování, přesahující subjekt), na nichž staví, ale také jejího zaměření, a to zejména v koncepci E. Burkea, na tvorbu „temného žánru“, na estetiku temnoty či záhady. - Po poměrně podrobném, někdy až autonomním výkladu problematiky adaptace a jejích aspektů následuje, autorčinými slovy, stěžejní třetí kapitola, u níž bych vyzdvihl

pěkně, přesvědčivě zpracované pasáže o prostředí románu a jeho adaptací, o konfrontaci prostorů.

Je zřejmé, že kol. Ševčíková s velkým zájmem i odpovědně přistoupila k tématu, které si zvolila. Dokázala shromáždit a využít relevantní sekundární literaturu (včetně naratologické). Kromě toho, že oceňuji její výstižné charakteristiky, zvláště u filmových adaptací, musím však také připomenout, že diplomová práce by si bývala zasloužila pečlivější redakci a korektury. Leckde je jazykově neurovnaná i významově nejasná (nenavazující věty, vyšínutí z větné vazby, stylistické prohřešky, překlepy, např.: „Nyní, když jsme si předeslali, co přibližně můžeme vidět pod pojmy... – s. 24; „Oživovací prostředky se zde nepouští filmového mýtu a vychází z elektrické energie“ – s. 38; „... myšlenka uvažující uměle...“ – s. 43), také by jí prospělo větší členění na odstavce.

Diplomovou práci Bc. Michaely Ševčíkové navrhuji hodnotit známkou „velmi dobře“.

V Praze 6. 6. 2016

prof. PhDr. Zdeněk Hrbata, CSc.